

การวิเคราะห์จุดพลิกผัน กรณีรัสเซีย - ยูเครน และกลยุทธ์ ของสหรัฐอเมริกา

โดย นาวาเอก ดร. ทิพนันท์

การวิเคราะห์จุดพลิกผัน กรณีรัสเซีย - ยูเครน และกลยุทธ์ของสหรัฐอเมริกา

บทนำ

หากเรายอมรับว่าข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและท่าทีของรัสเซียที่กระทำในแง่ของการรบนั้น เห็นได้ชัดเจน ในขณะที่บทบาทของสหรัฐายังดูเหมือนไม่กล้าตัดสินใจเข้าสู่สนามรบ บทความนี้จะมองหาว่าเงื่อนไขปัจจัยเชิงลึกเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจกลยุทธ์ของสหรัฐ โดยวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การตัดสินใจส่งกองทัพเข้าร่วมสงคราม ซึ่งมีจุดสำคัญได้แก่ เป้าหมายของการเข้าร่วม เงื่อนไขการเข้าร่วม และความพร้อมในการเข้าร่วม ด้วยการศึกษาเปรียบเทียบกับบทบาทและท่าทีของสหรัฐในสงครามโลก ๒ ครั้งที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์นี้มุ่งเน้นที่จะสะท้อนสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการตกลงใจของสหรัฐ ในการส่งกำลังกองทัพเข้าร่วมการสู้รบ โดยจำกัดไว้ในขอบเขตของสงครามตามแบบ (Conventional War) เท่านั้น ไม่ข้ามไปถึงสงครามนิวเคลียร์ (Non-Conventional War, aka Nuclear War) หรือการป้องกันด้วยนิวเคลียร์ ซึ่งอยู่คนละระบบเหตุผล แม้ว่าจะมีถึง ๔ ชาติที่ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ เขามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดในการขับเคลื่อนทิศทางของการสู้รบก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ได้ถึงความมีเหตุผลที่แท้จริง ในการที่สหรัฐ ตัดสินใจส่งหรือไม่ส่งกำลังกองทัพเข้าร่วมการสู้รบ โดยสัมพันธ์กับการบริหารผลประโยชน์แห่งชาติ

ข้อเท็จจริงเบื้องต้น

กรณีรัสเซีย - ยูเครนนี้ ผู้มีส่วนร่วมโดยตรง ประกอบด้วย รัสเซีย ฝ่ายหนึ่ง กับยูเครนและชาติที่สนับสนุนยูเครนอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งฝ่ายที่สนับสนุนยูเครนนี้มีสหรัฐฯ เป็นแกนกลาง อย่างไรก็ตามในภาพรวมแล้วฝ่ายที่สนับสนุนยูเครนก็มีความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและกล่าวได้ว่ายังขาดเอกภาพของความร่วมมือ ซึ่งอาจจำแนกเฉพาะที่เห็นชัดได้ ๒ กลุ่ม นั่นคือ องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (นาโต้) และสหภาพยุโรป สำหรับกลุ่มอื่น ๆ ยังไม่มีท่าทีและบทบาทที่ชัดเจนจึงยังไม่เป็นตัวแปรที่มีผลต่อสถานการณ์ ทำให้ผู้ที่มือพิพลแท้จริงต่อความเป็นไปกรณีรัสเซีย - ยูเครน คือ รัสเซีย และสหรัฐฯ ทั้งนี้ เมื่อมองในเชิงยุทธศาสตร์ โดยใช้สงครามโลก ทั้ง ๒ ครั้ง เป็นกรอบอ้างอิง ก็เห็นได้ว่ารัสเซียและสหรัฐฯ มีวิถีที่ต่างกันอย่างมาก

วิถีของรัสเซีย

ท่าทีและบทบาทของรัสเซียสะท้อนปรัชญาการทำสงครามว่า ศึกรันแพ้จนตัวตายก็ต้องตายไป บ้านเมืองถูกทำลายก็เสียหายไป แต่รัสเซีย จะไม่มีการยอมแพ้ ทุ่มเหตุต่อไปเอาคืนในสนามหน้า บ่งชี้ว่าถ้าตกลงใจที่จะต่อสู้แล้วไม่มีการประนีประนอม ซึ่งปรัชญาแบบนี้มันก็ทำให้รัสเซียดำรงคงอยู่มาได้ ทั้งจากสงครามกับฝรั่งเศส ในปี ๑๘๑๒ (พ.ศ.๒๓๕๕) สงครามไครเมีย ระหว่างปี ๑๘๕๓ - ๑๘๕๖ (พ.ศ.๒๓๙๖ - ๒๓๙๙) โดยเมื่อพิจารณาในกรณีสงครามโลกครั้งที่ ๑ ระหว่างปี ๑๙๑๔ - ๑๙๑๘ (พ.ศ.๒๔๕๗ - ๒๔๖๑) และสงครามโลกครั้งที่ ๒ ระหว่างปี ๑๙๓๙ - ๑๙๔๕ (พ.ศ.๒๔๘๒ - ๒๔๘๘) ซึ่งเกิดขึ้นประชิดกับดินแดนรัสเซีย ไม่เปิดโอกาสทางยุทธศาสตร์ให้รัสเซีย โดดเดี่ยวตัวเองออกจากสถานการณ์ แต่มีข้อสังเกตได้ว่า สงครามใหญ่ทั้งหมดนี้ยุติลงโดยที่รัสเซียยังคงสถานะจักรวรรดิขนาดใหญ่ ในขณะที่ระยะหลังรัสเซีย (สหภาพโซเวียต) ใช้ท่าทีและบทบาทในเชิงประนีประนอม ในระดับการเมือง คือ การปฏิรูปของกอร์บาชอฟ ที่รัสเซียรับวิถีแบบตะวันตก

มาใช้ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริง คือ สหภาพโซเวียตล่มสลายในทางการเมือง กลายเป็นสัญลักษณ์ของการล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์ เรื่องนี้รัสเซียคงมีบทเรียนชัดเจนอยู่ และหากจะพลาดซ้ำอีกก็น่าแปลกใจในระบบการตกลงใจเชิงเหตุผล ดังนั้น ในกรณีรัสเซีย-ยูเครน เราจึงเห็นท่าทีของรัสเซียในลักษณะที่ไม่ประนีประนอมในทุกด้านของการสู้รบ

วิธีของสหรัฐฯ

ในทางกลับกัน ตลอดเวลาที่มีกรณีเกิดขึ้นมานานประมาณ ๑ ปี สหรัฐฯ ที่วางตัวเป็นปฏิปักษ์หลักกับรัสเซียแต่ไม่เข้าร่วมสู้รบด้วยนั้น สหรัฐฯ ทำอะไรอยู่? คำถามนี้ทำให้ต้องย้อนกลับไปมองจุดพลิกผันในสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง ที่สหรัฐฯ เข้ามาร่วมแล้วนำไปสู่การเอาชนะเยอรมนีทั้ง ๒ ครั้ง ว่าสหรัฐฯ เข้าร่วมสงครามได้อย่างไร มีท่าที เงื่อนไข และปัจจัยอย่างไร

สงครามโลกครั้งที่ ๑ สหรัฐฯ แกล้งนโยบายวางตัวเป็นกลาง แต่ได้เข้าร่วมสงครามเมื่อเกิดเหตุจมเรือชื่อ Lusitania มีผู้โดยสารเสียชีวิตเกือบ ๑,๒๐๐ ราย เป็นอเมริกัน ๑๒๘ ราย สิ่งที่เราเห็น คือ เรื่องประจวบเหมาะมาเป็นเหตุได้พอดี แต่เบื้องหลังนั้น มีปัจจัย ๓ ด้าน ดังนี้ ด้านที่หนึ่ง คือ ผู้เริ่มการรบ ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น การรุกของเยอรมนีได้ไปถึงจุดที่เปิดไฟทุกใบออกมาแล้ว สหรัฐฯ ได้จับตามดูและศึกษาข้อมูลมาแล้วจนปรูปรุ่ง และเห็นวี่แวว ‘ร่อยหรอ’ ในระบบการสงครามของเยอรมนีปรากฏขึ้นชัดแล้ว ด้านที่สอง คือ ภาพสถานการณ์หลักไปถึงจุดที่ผู้นำชาติใหญ่ได้เห็นผลประโยชน์ที่จะครอบครองได้ชัดเจนและตกลงแบ่งปันกันได้แล้ว ด้านที่สาม คือ การเตรียมความพร้อมทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ได้ไปถึงจุดสูงสุด มีทั้งการสนับสนุนทางสังคมที่ทำให้มีคนพร้อมจะร่วมรบ และการสนับสนุนทางการเงินให้แก่รัฐบาล เหมือนกับน้ำมันสายธนูสุดช่วงแล้ว สามารถปล่อยไปได้ไกล ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในแง่ของยุทธศาสตร์และนโยบาย®

จึงเห็นได้ว่า ปัจจัย ๓ ด้าน ประกอบกันเป็น ‘จุดพลิกผันที่นำไปสู่การแพ้ของเยอรมนีในสงครามโลกครั้งที่ ๑’ และสหรัฐฯ ควรใช้เป็นเหตุผลพื้นฐานในการตกลงใจส่งกองทัพเข้าร่วมสู้รบ ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าการเข้าร่วมสงครามนั้น เป็นเพียงวิถี หรือหนทาง (Way หรือ Path) ที่นำไปสู่จุดมุ่งหมาย

สงครามโลกครั้งที่ ๒ สหรัฐฯ เข้าร่วมสงครามเมื่อญี่ปุ่นโจมตีดินแดนและฐานทัพเรือสหรัฐฯ ที่หมู่เกาะฮาวาย โดยมีเป้าหมายสำคัญที่ฐานทัพเรือเพิร์ลฮาร์เบอร์ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๑๙๔๑ (พ.ศ.๒๔๘๔) สิ่งที่เราเห็น คือการโจมตีนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลสหรัฐฯ มีความชอบธรรมสูงสุดตามรัฐธรรมนูญ และไม่อาจจะนิ่งเฉยได้ อย่างไรก็ดี เบื้องหลังของการตัดสินใจเข้าร่วมรบนั้นก็มองผ่านปัจจัย ๓ ด้าน ดังนี้ ด้านที่หนึ่ง คือ ผู้เริ่มการบซึ่งการรุกของเยอรมนีและพันธมิตรได้ไปถึงจุดที่เปิดไฟทุกใบออกมาแล้ว สหรัฐฯ ได้จับตามองและศึกษามาแล้วจนปรับปรุง และเห็นวิแว ‘ร่อยหรอ’ ในระบบการสงครามของเยอรมนีและพันธมิตรปรากฏขึ้นชัดแล้ว จะเข้าหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เป็นหลัก ถ้ายังไม่ชัดเจนก็ไม่ร่วมด้านที่สอง คือ ภาพสถานการณ์หลักไปถึงจุดที่ผู้นำชาติใหญ่ได้เห็นผลประโยชน์และได้ข้อตกลงแบ่งปันสิ่งที่จะได้จากการเข้าร่วมสงครามกันแล้ว โดยเฉพาะระบบความมั่นคงใหม่ของโลก คือ การรื้อระบบสันนิบาตชาติเพื่อจัดสรรอำนาจใหม่ และสหรัฐฯ จะต้องได้ตำแหน่งที่มีอิทธิพล ด้านที่สาม การเตรียมความพร้อมทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ มีกฎหมายว่าด้วยความเป็นกลาง (Neutrality Act) ในปลายทศวรรษ ๑๙๓๐ (ราว ๆ พ.ศ. ๒๔๗๓) และยังมีความคิดเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ที่แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายโดดเดี่ยว (Isolationist) กับฝ่ายแทรกแซง (Interventionist) ซึ่งในปี ๑๙๔๐ (พ.ศ.๒๔๘๓) ฝ่ายแทรกแซงได้มีมติสาธารณะเพิ่มขึ้นเร็วมากจากร้อยละ ๓๕ ในเดือนมิถุนายน เป็นร้อยละ ๕๒ ในเดือนกันยายน และร้อยละ ๖๘ ในเดือนเมษายน ๑๙๔๑ (พ.ศ.๒๔๘๔) เสียงสนับสนุนเหล่านี้มีคุณค่าเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ในฐานะที่เป็นฐานความพร้อม

ด้านกำลังคน ขณะที่ในด้านการสนับสนุนทางการเงินและยุทธปัจจัยนั้น การเป็นชาติอุตสาหกรรมที่มีความมั่งคั่ง ได้เฝ้าดูสถานการณ์และส่งยุทธปัจจัยให้ฝ่ายอังกฤษอยู่นานตั้งแต่สงครามเริ่มขึ้นในยุโรป ในปี ๑๙๓๙ (พ.ศ. ๒๔๘๒) ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้เกิดจากอุปสงค์ที่มาจากฝั่งยุโรป และสหรัฐานำมาใช้สร้างอุปทานให้อุตสาหกรรมของตนในภาพรวม เป็นปัจจัยบวกต่อการเตรียมความพร้อม โดยเป็นทั้งโอกาสในการสะสมเงินทุนและการขยายกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อเป็นยุทธปัจจัย อย่างไรก็ตาม ทัศนคติสาธารณะในสหรัฐฯ ก็ยังไม่ท่วมท้น แม้มีผู้ตั้งประเด็นว่า ‘ถ้าเยอรมนียึดยุโรปได้แล้ว สหรัฐฯ จะเสมือนถูกเยอรมนีหันปืนเข้าหา’^๒ ดังนั้น การเข้าร่วมของสหรัฐฯ ของกองทัพสหรัฐฯ จึงยังไม่เกิดขึ้น จนกระทั่งญี่ปุ่นโจมตีหมู่เกาะฮาวาย ที่ฐานทัพเรือเพิร์ล ฮาร์เบอร์

จะเห็นได้ว่า ปัจจัย ๓ ด้าน ประกอบกันเป็น ‘จุดพลิกผันที่นำไปสู่การแพ้ของเยอรมนีในสงครามโลกครั้งที่ ๒’ ส่วนการเข้าร่วมรบนั้น เป็นเพียงวิถี หรือหนทาง (Way หรือ Path) ที่นำไปสู่จุดมุ่งหมาย คือ การมีอิทธิพลและการสร้างระบบอำนาจขึ้นใหม่สำหรับอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจต่อรองที่สหรัฐฯ มีอยู่มาก

การวิเคราะห์จุดพลิกผันกรณีรัสเซีย - ยูเครน

จากข้อเท็จจริงข้างต้น เราสามารถนำมาวิเคราะห์ เพื่อประเมินหาจุดพลิกผันกรณีรัสเซีย - ยูเครนได้ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่? จะเกิดขึ้นได้อย่างไร? และจะเกิดขึ้นได้เมื่อใด? ทั้งนี้ หากเรามองย้อนกลับไปที่ท่าทีและบทบาทของสหรัฐฯ ที่วางตัวเป็นปฏิปักษ์หลักของรัสเซีย นำเอาปัจจัยหลัก ๓ ด้าน คือ ผู้เริ่มการรบ ภาพสถานการณ์หลัก และการเตรียมความพร้อมของสหรัฐฯ จากสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้งที่ผ่านมา เปรียบเทียบกับบทบาทและท่าทีในกรณีรัสเซีย - ยูเครนเพื่อประเมินภาพรวมให้ได้ข้อบ่งชี้ในแต่ละคำถาม ได้ดังนี้

คำถามที่ ๑ จุดพลิกผันจะเกิดขึ้นหรือไม่?

เปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ ด้านที่หนึ่ง คือ ผู้เริ่มการรบ ยังไม่เป็นบวก จากการที่รัสเซียยังไม่ได้ใช้กำลังที่มีทั้งหมด จนถึงขั้นการเรียกใช้กำลังจากการเกณฑ์ (Draft) ประเมินว่ารัสเซียยังไม่ได้รบอย่างสุดกำลังในระดับของเยอรมนี และพันธมิตรในสงครามโลก ๒ ครั้ง ที่ผ่านมา ยังไม่เห็นความเป็นไปได้ ประเมินว่าปัจจัยนี้ยังไม่เข้าใกล้จุดพลิกผัน ด้านที่สอง คือ ภาพสถานการณ์หลัก ยังไม่เป็นบวก จากการที่ฝ่ายสหรัฐฯ และพันธมิตรยังแสวงข้อตกลงร่วมเรื่องผลประโยชน์และตกลงแบ่งปันสิ่งที่จะได้จากการเข้าร่วมสู้รบไม่ได้หรือไม่ลงตัว ประเมินว่าปัจจัยนี้ของฝ่ายสหรัฐฯ และพันธมิตร ยังก้าวไปไม่ถึงระดับของสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง ที่ผ่านมา ยังไม่เห็นความเป็นไปได้ ประเมินว่าปัจจัยนี้ยังไม่เข้าใกล้จุดพลิกผัน ด้านที่สาม คือ การตระเตรียมความพร้อมของสหรัฐฯ เริ่มเป็นบวก จากการที่สหรัฐฯ ส่งยุทธปัจจัยรุ่นเก่าออกไปให้ยูเครนใช้ต่อสู้รัสเซียไปพลาง ๆ และสะสมเงินทุนทั้งจากธุรกิจขายอาวุธให้ยูเครนและชาติอื่นได้มาก และขายเชื้อเพลิงให้อยู่ได้มาก นำมาลงทุนวิจัยและเปิดสายการผลิตอาวุธรุ่นใหม่เป็นช่วงของการสังสรรค์สงคราม ซึ่งในที่สุดแล้วจะเพิ่มอำนาจทางการรบของสหรัฐฯ อย่างมาก ขณะที่ความเห็นสาธารณะนั้น ยังไม่มีแรงต่อต้านที่เห็นได้ชัดเจน ถือเป็นระดับที่สามารถตอบสนองต่อจุดวาบไฟ (Flash Point) ได้ ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้เอื้อต่อการขับเคลื่อนนโยบายจากฝั่งของกลุ่มแทรกแซง (Interventionist) ในลักษณะเดียวกับกรณีการส่งกองทัพบเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ ๒ บ่งชี้ว่าสหรัฐฯ กำลังอยู่บนเส้นทางที่ตระเตรียมความพร้อม เห็นความเป็นไปได้ ประเมินว่าปัจจัยนี้มุ่งหน้าเข้าสู่จุดพลิกผัน

คำถามที่ ๒ จุดพลิกผันจะเกิดขึ้นอย่างไร?

เปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ ด้านที่หนึ่ง คือ ผู้เริ่มการรบ จุดพลิกผันจะเกิดขึ้นเมื่อรัสเซียใช้กำลังหลักจนถึงที่สุดแล้ว ต้องใช้กำลังสำรองจากการ

เกณฑ์ (Draft) เข้าทำการสู้รบ โดยที่ยังไม่ชนะ หรือยังไม่อยู่ในจุดที่ได้เปรียบ เด็ดขาด โดยจากข้อมูลการสู้รบปัจจุบัน รัสเซียยังไม่ได้ใช้กำลังหลักจนถึงที่สุดจนต้องเรียกใช้กำลังสำรองจากการเกณฑ์ ประเมินว่าปัจจัยนี้ยูเครน และประเทศที่สนับสนุนต้องใช้ความพยายามอีกมากในการทำให้รัสเซีย ใช้กำลังมากขึ้นจนถึงระดับที่ต้องใช้กำลังสำรองจากการเกณฑ์ ด้านที่สอง คือ ภาพสถานการณ์หลัก เกิดขึ้นได้จากการที่ฝ่ายสหรัฐฯ และพันธมิตร บรรลุข้อตกลงร่วมเรื่องผลประโยชน์และการแบ่งปันสิ่งที่จะได้จากการเข้าร่วม การสู้รบกันแล้ว ประเมินว่าปัจจัยนี้สหรัฐฯ ยังต้องใช้ความพยายามอีกมาก ที่จะทำให้เกิดเอกภาพของความพยายามผ่านการบรรลุข้อตกลงร่วมกัน ในกลุ่มชาติที่สนับสนุนยูเครน ด้านที่สาม คือ การเตรียมความพร้อม ของสหรัฐฯ อยู่ในทิศทางที่จะเข้มแข็งขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มจากปี ๒๐๒๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ซึ่งเป็นเรื่องเดียวที่มีผลเชิงบวก โดยมีจุดสำคัญอยู่ที่การสะสมทุน และการย้ายอุตสาหกรรมการผลิตสินค้ายุทธปัจจัยกลับเข้าสู่ดินแดนสหรัฐฯ ส่วนการสร้างความเห็นสาธารณะนั้น จะเร็วหรือช้าต้องมีส่วนสัมพันธ์กับ สัดส่วนในการย้ายฐานการผลิตสินค้ายุทธปัจจัยกลับเข้าไปอยู่ในดินแดน สหรัฐฯ และการมีเงื่อนไขให้ต้องตกลงใจบนพื้นฐานความชอบธรรมด้วย รัฐธรรมนูญของสหรัฐฯ เอง

คำถามที่ ๓ จุดพลิกผันจะเกิดขึ้นเมื่อใด?

เปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ ด้านที่หนึ่ง คือ ผู้เริ่มการรบ ปัจจัยนี้จะ เข้าใกล้จุดพลิกผันเมื่อสามารถบีบบังคับให้รัสเซียต้องใช้กำลังหลักจนถึงที่สุดและเรียกใช้กำลังสำรองจากการเกณฑ์ (draft) เข้าสู่สนามรบ อย่างไรก็ดี ด้วยการออกแบบการสู้รบเป็นสงครามจำกัด และอัตราการสูญเสียของ รัสเซียยังต่ำ ทำให้ความจำเป็นในการใช้กำลังสำรองจากการเกณฑ์ (Draft) จะยังมาไม่ถึง ในแง่นี้ ประเมินว่ายังใช้เวลาอีกนาน หมายถึง คู่ต่อสู้ของ รัสเซียต้องใช้ความพยายามในการยืดเวลาการสู้รบออกไปนานที่สุดเท่าที่ จะทำได้ หรือเพิ่มระดับความรุนแรงในการรบมากขึ้น เพื่อบีบให้รัสเซีย

ใช้ทรัพยากรไปถึงจุดต้องเรียกใช้กำลังสำรองจากการเกณฑ์ ด้านที่สอง คือ ภาพสถานการณ์หลัก ปัจจัยนี้จะเข้าใกล้จุดพลิกผันเมื่อรัสเซียเป็นศัตรูของทุกฝ่าย โดยกลุ่มสนับสนุนยูเครน ที่สหรัฐฯ เป็นแกนนำนั้น ต้องมีทางออกในการสร้างเอกภาพของความพยายาม เพื่อนำไปสู่การบรรลุข้อตกลงร่วมเรื่องผลประโยชน์และการแบ่งปันสิ่งที่จะได้จากการเข้าร่วมการสู้รบเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งจนบัดนี้ ยังไม่มีเงื่อนไขเด็ดขาดให้ชาติที่มีส่วนได้ส่วนเสียยอมรับการขึ้นำให้เกิดเอกภาพของความพยายาม ทำให้ปัจจัยนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถสร้างเงื่อนไขบังคับกันเองให้ยอมรับการขึ้นำที่เป็นเอกภาพได้ จนทำให้รัสเซียมีฐานะเป็นศัตรูร่วมของฝ่ายสนับสนุนยูเครนทั้งหมด ด้านที่สาม คือ การเตรียมความพร้อมของสหรัฐฯ ในกรณีรัสเซีย - ยูเครนนี้ แม้สหรัฐฯ ไม่ส่งกองทัพบกร่วม แต่สามารถสังเกตเห็นความเจตนาในการใช้ออกาสเตรียมความพร้อม มีการสะสมปัจจัยทางยุทธศาสตร์ทั้งด้านการสนับสนุนทางการเงิน การเปลี่ยนอาวุธใหม่เข้ามาแทนอาวุธเก่า และการย้ายฐานการผลิตสินค้ายุทธปัจจัยเข้าดินแดนสหรัฐฯ หรือลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตสินค้ายุทธปัจจัยขึ้นในสหรัฐฯ เช่น อุตสาหกรรมผลิตแผงวงจร (chip) ขั้นสูง ซึ่งแต่เดิมนั้นสหรัฐฯ ทำตลาดโดยใช้แหล่งผลิตในไต้หวันผลิต เป็นต้น จนเห็นได้ว่าสหรัฐฯ นั้น บรรลุเป้าหมายในการริเริ่มกระบวนการขึ้นต้นของการเตรียมความพร้อมทางยุทธศาสตร์แล้ว และหากยังไม่มีเหตุให้ตกลงใจ (trigger) เข้าร่วมการสู้รบสหรัฐฯ ก็ยังสามารถสังสรรค์สังครามได้ต่อไป

บทสรุปการวิเคราะห์

คำตอบในภาพรวมจากมุมมองการวิเคราะห์ ๓ ปัจจัย เมื่อประเมินความเป็นไปได้ของการเกิดจุดพลิกผัน เมื่อเปรียบเทียบกรณีรัสเซีย - ยูเครนกับสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง ได้พบดังนี้ ข้อหนึ่ง ด้านผู้ริเริ่มการรบนั้น รัสเซียยังรักษาแนวทางการรบไว้ได้ ฝ่ายสนับสนุนยูเครนที่สหรัฐฯ เป็นแกนกลางต้องใช้เวลาในการสู้รบแบบยืดเยื้อ หรือต้องเพิ่มความรุนแรงในการสู้รบ

เพื่อปีรรัสเซียให้ใช้ทรัพยากรไปถึงจุดที่เรียกใช้กำลังสำรองจากการเกณฑ์
ข้อสอง ภาพสถานการณ์หลักนั้น ฝ่ายสนับสนุนยูเครนที่สหรัฐฯ เป็นแกนกลาง
ต้องสามารถสร้างเอกภาพของความพยายาม เพื่อบรรลุความตกลงร่วม
เรื่องผลประโยชน์และการแบ่งปันสิ่งที่จะได้จากการเข้าร่วมสู้รบ โดยมี
รัสเซียเป็นศัตรูร่วม และข้อสาม การเตรียมความพร้อมของสหรัฐฯ
ผ่านช่วงการริเริ่มและอยู่บนเส้นทางการไปสู่จุดมุ่งหมายระยะยาวแล้ว
ซึ่งแม้ยังไม่ถึงโอกาสที่ต้องเข้าร่วมสู้รบโดยตรง สหรัฐฯ ก็อยู่ในฐานะที่กำลัง
เพิ่มศักยภาพสงครามได้อย่างต่อเนื่อง

เมื่อมองหาจุดพลิกผันกรณีรัสเซีย - ยูเครน ด้วยคำถามว่า สหรัฐฯ
ทำอะไรอยู่โดยมองผ่านสถานการณ์ใหญ่ในสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้ง จากการ
วิเคราะห์ ๓ ปัจจัย ประกอบด้วย ผู้เริ่มการรบ ภาพสถานการณ์หลัก และ
การเตรียมความพร้อมของสหรัฐฯ เพื่อประเมินภาพรวมในเรื่องนี้
เราพบสิ่งที่น่าสนใจว่า (๑) ฝ่ายสนับสนุนยูเครนที่สหรัฐฯ เป็นแกน ยังต้อง
พยายามที่จะยืดเวลาการสู้รบหรือเพิ่มอัตราการสูญเสียให้กับกำลังรบของ
รัสเซีย ซึ่งปัจจัยนี้ยังไม่เป็นบวกต่อการเกิดจุดพลิกผัน (๒) ฝ่ายสนับสนุน
ยูเครนที่สหรัฐฯ เป็นแกน ยังต้องใช้ความพยายามในการแสวงหาการนำ
บนพื้นฐานเอกภาพของความพยายาม เพื่อการบรรลุข้อตกลงร่วมเรื่องผล
ประโยชน์และการแบ่งปันสิ่งที่จะได้จากการเข้าร่วมสู้รบ ซึ่งปัจจัยนี้ยังไม่
เป็นบวกต่อการเกิดจุดพลิกผัน และ (๓) สหรัฐฯ ที่เป็นคู่ต่อสู้หลักของรัสเซีย
แต่ยังไม่เข้าร่วมรบนั้น อยู่บนเส้นทางตามยุทธศาสตร์ระยะยาวแล้ว ถือได้ว่า
ปัจจัยนี้เป็นบวกต่อการเกิดจุดพลิกผันแล้ว ซึ่งทำให้มองแบบรวบยอดได้ว่า
น้ำหนักของความพยายามในปัจจุบันยังไม่นำไปสู่จุดพลิกผัน นั่นคือ
สถานการณ์จะยังยืดเยื้อ โดยที่สหรัฐฯ นั้น เริ่มต้นเตรียมความพร้อม
ไว้แล้ว ซึ่งถ้าเงื่อนไขและปัจจัยยังไม่เป็นประโยชน์ต่อสหรัฐฯ ก็สามารถหา
กำไรสะสมศักยภาพสงครามได้เรื่อย ๆ จนถึงจุดที่มิเหตุให้ตกใจ (Trigger)
สหรัฐฯ ก็สามารถส่งกองทัพเข้าร่วมสู้รบได้ ซึ่งแนวทางนี้ สามารถเป็นบทเรียน

ในการศึกษาความเป็นเหตุเป็นผลสำหรับชาติที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์
ในการตัดสินใจส่งกำลังกองทัพเข้าร่วมการสู้รบหรือไม่ บนพื้นฐานของการ
รักษามลประโยชน์แห่งชาติ ในกรณีที่ถูกเรียกร้องหรือกดดันให้เข้าร่วม

บรรณานุกรม

๑. WW-I: <https://www.theworldwar.org/learn/about-wwi/us-enters-war>
๒. WW-II: <https://www.nationalww2museum.org/war/articles/great-debate>